

ΟΜΙΛΙΑ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Ἀποστόλου

Καθηγουμένου

τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς

Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας

Ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου

Εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Προφήτου Ἡλιοῦ Πυλαίας Θεσσαλονίκης

Τῇ 20ῇ Ἰουλίου 2017

Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν καί προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μή βρέξαι καί οὐκ ἔβρεξεν ἐπί τῆς γῆς ἑνιαυτούς τρεῖς καί μῆνας ἕξ.
Ἰακ. 5, 17.

Ἀπό ὅλα τά πρόσωπα τῶν ἀγίων καί δικαίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐκεῖνος πού ἐορτάζεται περισσότερο ἀπό τό χριστιανικό κόσμο, ὡς ὁ πλέον γνωστός καί δημοφιλῆς, εἶναι ὁ σημερινός ἀπό τήν Ἐκκλησία μας δοξαζόμενος Προφήτης Ἡλίας ὁ Θεσβίτης. Πολλά, βέβαια, πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μᾶς εἶναι γνωστά, ὅπως ὁ Ἀβραάμ ὁ Πατριάρχης, ὁ Ἰώβ ὁ πολυάθλος, ὁ Δαυῖδ ὁ Ψαλμωδός, ὁ Μωϋσῆς ὁ Θεόπτης καί ἄλλοι Προφήτες καί Πατριάρχες. Ὅμως, ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ἀποδίδουμε ἰδιαίτερη δόξα καί τιμή στόν Προφήτη Ἡλία, γιατί ἡ ἐπίδρασή του στό λαό τοῦ Κυρίου ἦταν ἰσχυρή, ἥδη ἀπό τήν ἐποχή κατά τήν ὁποία ἔζησε ἐπί τῆς γῆς καί ἀνάλωσε τίς δυνάμεις του ὑπέρ τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, μέχρι καί τή Δευτέρα Παρουσία, ὅποτε καί θά παρουσιαστεῖ μαζί μέ τόν Κύριο τῆς δόξης. Ἦταν τόσος ὁ παλμός, ὁ ἐνθουσιασμός του καί τό ψυχικό του σθένος κατά τήν ἐπιτέλεση τῆς ἀποστολῆς καί τῶν ἔργων του, ὥστε καί στήν περίοδο τῆς Καινῆς Διαθήκης τό ὄνομά του ἀναφέρεται ὡς σύμβολο ζηλωτοῦ καί νικηφόρου ἀγωνιστή¹. Καί ὄντως, βλέποντας κάποιος τή ζωή τοῦ Προφήτη Ἡλία, διαπιστώνει ὅτι πολλά μπορεῖ νά κατορθώσει ἔστω καί ἓνας μόνο ἄνθρωπος, ὅταν εἶναι ζηλωτής τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ Προφήτης Ἡλίας.

Εἶναι γνωστό ὅτι τον σήμερα ἐορταζόμενο Προφήτη ὁ λαός τόν περιμένει νά ἐπανεμφανιστεῖ λίγο πρὶν ἀπό τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία. Ἡ ξεχωριστή θέση πού κατέχει,

¹ Ματθ. 11, 14 καί 17, 10-12, Λουκ. 1, 1.

μαζί με τον Μωϋσή, δέν βρίσκεται μόνο στή συνείδηση του λαού αλλά και στήν κρίση του Θεού, όπως αυτό αποκαλύφθηκε στο γεγονός της Μεταμορφώσεως του Χριστού, όταν ο Κύριος παρουσιάστηκε στο όρος Θαβώρ με τους δύο αντιπροσωπευτικούς άνδρες της Παλαιᾶς Διαθήκης, τον Μωϋσή και τον Ἡλία.

Γιά νά δοῦμε καί νά θαυμάσουμε τό μεγαλεῖο καί τή λάμψη τῆς προφητικῆς μορφῆς του Ἡλία, ἀλλά καί γιά νά κατανοήσουμε τό γιατί στή συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Ἡλίας ἔχει καταγραφῆ ὡς ὁ ζηλωτής Προφήτης, θά πρέπει νά ἀνατρέξουμε στήν θρησκευτική κατάσταση τῆς ἐποχῆς του. Καί αὐτό, διότι ἡ ἐποχή ἐκείνη εἶχε μερικά χαρακτηριστικά, ὅσον ἀφορᾷ τήν πίστη καί τή σχέση μέ τό Θεό, κοινά μέ τή δική μας ἐποχή καί τόν τρόπο πού πιστεύουν κάποιοι ἀδελφοί, κληρικοί καί λαϊκοί, καί ὀριοθετοῦν τή σχέση τους μέ τό Θεό καί τήν Ἁγία Του Ἐκκλησία.

Τήν ἐποχή του Προφήτη Ἡλία ὑπῆρχε ἕνας θρησκευτικός φιλελευθερισμός. Ἐνῶ ὁ Ἰσραήλ ἦταν ὁ περιούσιος λαός του Θεοῦ, ὁ λαός πού μόνος αὐτός διέσωσε τήν πίστη στόν ἀληθινό Θεό, ὑπῆρξαν περιπτώσεις στήν ἱστορική του διαδρομή, κατά τίς ὁποῖες δέν παρέμενε πιστός στόν Θεό τῶν πατέρων του. Ἐνοχοί γι' αὐτό τό πνευματικό ἔγκλημα ἦταν κυρίως οἱ μεγάλοι ἡγέτες καί βασιλεῖς ἀλλά καί κάποιοι ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι δέν ἔμεναν σταθεροί στήν ἐξ ἀποκαλύψεως πίστη τῶν πατέρων τους, ἀλλά προσέθεταν ἢ ἀφαιροῦσαν στοιχεῖα καί βασικές διδασκαλίες ἀφ' ἑαυτοῦ τους, «κατά το δοκοῦν». Τό βασικό, λοιπόν, καί κυρίαρχο πρόβλημα τῆς ἐποχῆς του Προφήτη Ἡλία ἦταν πώς ὁ καθένας νόμιζε ὅτι μπορούσε νά διαχειριστεῖ τό ζήτημα τῆς πίστεως ἀθαιρέτως καί σέ προσωπική βάση.

Την ἐποχή του Προφήτη Ἡλία βασιλιάς του Ἰσραήλ ἦταν ὁ Ἀχαάβ, πού εἶχε ὡς σύζυγο τήν Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία ἦταν κόρη εἰδωλολάτρη βασιλιά. Αὐτή ἡ Ἰεζάβελ ἐπιθυμοῦσε νά ἀναμείξει τή δική της εἰδωλολατρική θρησκεία μέ τήν ἀληθινή πίστη του Ἰσραήλ. Ἡ ἐπιμιξία αὐτή δημιούργησε τήν πλασματική θρησκεία του Βάαλ, του ψεύτικου θεοῦ τῆς φύσεως. Καί ὁ Ἀχαάβ, γιά νά μή δυσαρεστήσει τή γυναίκα του, ἄρχισε νά διδάσκει τήν πίστη μέ τό δικό του τρόπο. Ἐφτιαξε βωμούς καί θυσιαστήρια γιά τή λατρεία του Βάαλ καί ἔγινε, κατά τήν ἄποψή του, κήρυκας ἑνός νέου θεοῦ, ὁ ὁποῖος φυσικά ἦταν ψεύτικος.

Μέχρι του σημείου αὐτοῦ θά μπορούσαμε νά κατανοήσουμε τήν ἀθαιρεσία του βασιλιά, ἑνός ἀνθρώπου δηλαδή πού δέν ἦταν ὁ ἄμεσος ἐκπρόσωπος καί ἐκφραστής τῆς

θρησκείας. Τό πρόβλημα, γιά τό όποιο ἄρχισε ό Προφήτης Ἡλίας ζηλωτικά νά ἀμύνεται, δημιουργήθηκε, όταν καί κάποιοι ἱερεῖς ἀποφάσισαν νά διαχειριστοῦν τό ζήτημα τῆς πίστεως σέ προσωπικό επίπεδο. Αθέτησαν τίς ἀλήθειες τοῦ Θεοῦ, τίς παραποίησαν καί μάλιστα, ἀποτειχιζόμενοι ἀπό τήν ἀληθινή θρησκεία, ἐκήρυτταν μέ τόν δικό τους τρόπο, ἐρμήνευαν μέ τόν δικό τους τρόπο, διαλαλοῦσαν ότι ἡ ἀληθινή πίστη μόνο ἀπό αὐτούς μπορεῖ νά διδαχθεῖ καί ότι αὐτοί εἶναι οἱ φύλακες καί οἱ ἀμύντορες τῆς θρησκείας.

Βεβαίως, τά πράγματα δέν ἦταν ἔτσι. Στήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, καί στήν ὑμνολογία ἀλλά καί στά βιβλικά κείμενα, οἱ ἱερεῖς αὐτοί χαρακτηρίστηκαν ὡς «οἱ ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης», δηλαδή «οἱ ἱερεῖς τῆς ντροπῆς». Αὐτή τή δαιμονική κατάσταση τῆς ἀποτειχίσεως τῶν κληρικῶν καί ἀποκοπῆς τους ἀπό τόν ἐπίσημο κορμό τῆς πίστεως, τή νοσηρά κατάσταση τῆς δημιουργίας μιᾶς νέας ἐκκλησιολογίας, ὅπως θά λέγαμε μέ τά σημερινά δεδομένα, τῆς ἐγωιστικῆς καί προσωπικῆς ἐρμηνείας τῆς πίστεως πολέμησε μέ ζῆλο ό Προφήτης Ἡλίας. Δυστυχῶς, ὅπως τό διαπιστώνουμε ὅλοι μας, καί σήμερα ὑπάρχουν παρόμοιες περιπτώσεις, κατά τίς όποίες κληρικοί καί λαϊκοί ἀναλαμβάνουν αὐτόκλητα τήν κρίση τῆς ἀληθείας καί τή διαχείριση τῆς πίστεως καί τῶν δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας μας, ξεχνώντας ότι τό ἔργο αὐτό δέν εἶναι δικό τους ἀλλά ἔργο τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας καί κυρίως τῆς Συνόδου.

Καθημερινά, ἀγαπητοί μου, πολιορκούμεστε ἀπό δημοσιεύσεις καί κείμενα πού προσπαθοῦν νά «διακηρύξουν» τήν «ἀλήθεια» καί τό «ὀρθό δόγμα», τά όποια ὁμως παραπλανοῦν κυριολεκτικά ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ. Τό τραγικό μάλιστα εἶναι ότι οἱ πρωτεργάτες αὐτῆς τῆς προσπάθειας, οἱ όποιοι θεωροῦν καί τούς ἑαυτούς τους «ὀμολογητές καί ζηλωτές τῆς πίστεως» σάν τόν Προφήτη Ἡλία, ἀγωνίζονται νά πείσουν ἀπλούς ἀνθρώπους νά μὴν ἀκολουθοῦν τήν Ἐκκλησία, ἀλλά νά ἐπαναστατοῦν καί νά ἀντιδροῦν, γιάτί αὐτό, σύμφωνα μέ τά λεγόμενά τους, ἐπιβάλλεται ἀπό τούς Ἱερούς Κανόνες καί τή διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι ἡ ἴδια ἀκριβῶς κατάσταση τῆς πνευματικῆς διαστροφῆς καί πλάνης πού ὑπῆρχε τήν ἐποχή τοῦ Προφήτη Ἡλία. Ὁ καθένας ἔκανε ό,τι ἤθελε τότε. Ὁ καθένας ἐρμήνευε τό νόμο ὅπως ἤθελε καί ἡ πίστη ἦταν ὑπόθεση ὄχι ἀποκαλύψεως ἀλλά συγκυριῶν καί προσωπικῶν συμφερόντων.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Είναι ιδιαιτέρως σημαντικό τό ὅτι μετά ἀπό πολλούς αἰῶνες κατάφερε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία νά συνέλθει ἐπί τό αὐτό καί νά λάβει ἀποφάσεις. Τό σπουδαῖο δέν εἶναι ἐν προκειμένῳ ἄν οἱ ἀποφάσεις πού ἐλήφθηκαν ἀντέχουν στήν κρίση τῶν αὐστηρῶν ἢ τῶν περισσότερο φιλελεύθερων ἀδελφῶν μας, ἀλλά τό ὅτι ἕνα σημαντικό βῆμα ἐπιτελέστηκε καί ἔγινε μία νέα ἀρχή, πού θά σηματοδοτήσει τό μέλλον καί τήν πορεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Αὐτοί πού σήμερα αὐτοπαρουσιάζονται ὡς «ζηλωτές» τῆς πίστεως, σίγουρα δέν ἔχουν καμμία σχέση μέ τό ζῆλο καί τήν ἀγωνιστικότητα τοῦ Προφήτη Ἡλία, διότι αὐτός ἀγωνιζόταν νά πείσει τούς ἀνθρώπους νά ἐπιστρέψουν στήν τότε θρησκεία τοῦ Ἰσραήλ, ἐνῶ οἱ σημερινοί «ζηλωτές», ψευτοαγωνιστές καί αὐτόκλητοι ἀμύντορες τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀγωνίζονται νά πείσουν τούς πιστούς καί τούς κληρικούς νά ἀφήσουν τήν ἐπίσημη Ἐκκλησία καί νά ἀποτειχιστοῦν, νά ἀποκοποῦν, νά ἐπαναστατήσουν, νά ἀντιδράσουν, νά κηρύξουν πόλεμο κατά τῶν ἐπισκόπων, τοῦ ποιμενάρχου τους καί τοῦ Πατριάρχου. Αὐτό, ὅμως, δέν εἶναι ἔργο ἀγίων, δέν εἶναι ἔργο προφητικό καί ἀποστολικό, ἀλλά ἔργο τοῦ διαβόλου, πού παραπέμπει στήν ἐποχή τοῦ Προφήτου Ἡλία, ὅταν ὁ καθένας πίστευε πῶς μπορεῖ νά διαχειριστεῖ τήν πίστη κατά τήν κρίση του καί τίς ἐπιθυμίες του. Οἱ πράξεις αὐτές φέρουν ἐνώπιόν μας τούς «ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης», τούς ὁποίους καί ἡ ἱστορία ἀλλά καί ἡ Ἐκκλησία κατεδίκασαν, ὁ δέ Θεός ἔριξε «πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καί κατεύκασεν αὐτούς».

Πολλές φορές, καλοπροαίρετα ἐνδεχομένως, κάποιοι ἀδελφοί μας, ἐπηρεασμένοι εἴτε ἀπό φιλελεύθερο νεοτερισμό εἴτε ἀπό συντηρητικό φανατισμό, κρίνουν καί καταδικάζουν ἀθώους ἢ ἀθώνουν ἐνόχους, ὅσον ἀφορᾷ τήν πίστη καί τά δόγματα τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Καί στή μέν δεύτερη περίπτωση τῆς ἀθώωσης τῶν ἐνόχων, δέν δημιουργεῖται κανένα θέμα - ἄλλωστε μέ τήν εὐεργεσία ποτέ δέ δημιουργεῖται ζημιά. Στήν περίπτωση, ὅμως, τῆς κατακρίσεως καί καταδίκης τῶν ἀθῶων εἴμαστε ὑπόλογοι ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων. Γιά σκεφτεῖτε τί γίνεται μέ ὅλους αὐτούς πού κατηγοροῦν τήν ἴδια τήν Ἐκκλησία, αὐτούς πού εἶναι μέλη τῆς Ἐκκλησίας καί ὅμως κατηγοροῦν ἐπίσημως καί πανηγυρικῶς τούς Ἐπισκόπους, τούς Πατριάρχες καί τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας; Ὁ Ἐδ' Κανόνας τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀναφέρει τούς λόγους τοῦ ἀγίου Γρηγορίου, οἱ ὁποῖοι πρέπει νά προβληματίσουν ὅλους αὐτούς πού ἀπερίσκεπτα ὑψώνουν τό ἀνάστημά τους ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας: «Τί

σεαυτόν ποιεῖς ποιμένα, πρόβατον ὧν; Τί γίνῃ κεφαλή, πούς τυγγάνων; Τί στρατηγεῖν ἐπιχειρεῖς, τεταγμένος ἐν στρατιώταις;».

Τό βασικό υπόβαθρο τῶν σχισμάτων δέν εἶναι συνήθως δογματικό, ὅπως οἱ σύγχρονοι «ζηλωτές» ἰσχυρίζονται καί προβάλλουν, ἀλλά οἱ ὑπουλες καρδιές, ἡ ἔπαρση τῆς ψυχῆς, οἱ προσωπικές ἀντιπάθειες μέ τούς Ἐπισκόπους καί ἡ ἄλογος οἴηση. Τονίζει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος σέ μιά ἀποστροφή τοῦ λόγου του ὅτι «οὐδέν οὕτως ἀποσχίζει σῶμα Ἐκκλησίας ὡς ἀλαζονεία». Ἔτσι διαπιστώνουμε ὅτι τά σχίσματα στήν πλειονότητά τους δέν δημιουργοῦνται ἀπό ἀπλούς καί ἀγραμμάτους ἢ καλοπροαίρετους καί πιστούς ἀνθρώπους, ἀλλά ἀπό ἐκείνους πού ἔχουν μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό τους καί διαθέτουν μέν θεολογικές γνώσεις, ἀλλά δέν διαθέτουν τό ἐκκλησιαστικό ἦθος, γιά νά μπορέσουν νά διαχειριστοῦν τίς γνώσεις αὐτές. Φαίνεται ὅτι ἡ ὑπαρξη τῶν ἱερέων τῆς αἰσχύνῃς εἶναι ἕνα διαχρονικό φαινόμενο, τό ὁποῖο πάντοτε ἡ Ἐκκλησία θά πρέπει νά ἀντιμετωπίζει.

Τό δίλημμα, λοιπόν, πού τίθεται, μέ ἀφορμή τη σημερινή ἑορτή τοῦ Προφήτη Ἡλία τοῦ Θεσβίτη καί ζηλωτῆ, εἶναι τό τί θά ἐπιλέξουμε στή ζωή μας. Τότε τό ἐρώτημα ἦταν: Θεός ἢ Βάαλ; Σήμερα τό ἐρώτημα εἶναι: Ἐκκλησία ἢ Ὁρθοδοξία ἐκτός Ἐκκλησίας; Καλοῦμαστε νά ἐπιλέξουμε, ἀγαπητοί μου, ἡ Χριστό ἢ κόσμο. Ἡ τήν ὑπακοή στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας ἢ τήν ὑπακοή στή δική μας ἐγωιστική αὐτοπεποίθηση καί στήν προσωπική ἐρμηνεία τῆς πίστεως. Ἀντιλαμβανόμαστε σίγουρα ὅλοι μας ὅτι αὐτά τά δύο εἶναι ἀσυμβίβαστα. Δέν συνδυάζεται νά εἶσαι ἐκτός Ἐκκλησίας καί νά θεωρεῖς τόν ἑαυτό σου ζηλωτή καί ἀμύντορα τῆς πίστεως. Δέν συνδυάζεται νά εἶσαι μέσα στήν Ἐκκλησία καί νά μὴν ἀποδέχεσαι τό θεσμό τῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τήν πῖο ἐπίσημη καί αὐθεντική φωνή τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία διά τῆς Συνόδου ἐκφράζεται. Ὅχι διά συγκεκριμένων προσώπων. Ὅχι διά μεμονωμένων ἀτόμων. Ὅχι διά ὀργανώσεων καί ὁμάδων.

Ἄς μείνουμε ὅλοι, ἀγαπητοί πατέρες καί ἀδελφοί, πιστοί καί ἀφοσιωμένοι στό ἄρμα τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Ἄς ἀφήσουμε τό ἄρμα τοῦ Φαραώ, τό ὁποῖο ἀεροβατεῖ καί κρημνίζει. Ὁ Προφήτης Ἡλίας μᾶς καλεῖ πρὸς τά ὕψη, ὅπως αὐτός εἶναι ὁ προορισμός μας καί ἡ κλήση μας. Ἀλλά ἡ κλήση αὐτή πραγματώνεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καί διά τῆς Ἐκκλησίας. Καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μποροῦμε νά ἀκούσομε τήν ἀλήθεια, ὅπως σωστά εἰπώθηκε στόν Προφήτη Ἡλία: «Ἴδού ἔγνωκα, ὅτι σύ ἄνθρωπος Θεοῦ καί ρῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν» (Γ΄ Βασιλ. 17, 24).

